

อีอูโมเดล (YIWU Model) ผลกระทบที่อาจมีต่อผู้ประกอบการไทย

ภาพรวมของศูนย์กระจายสินค้าระหว่างประเทศอีอู (Yiwu International Trade City) ประเทศจีน

ศูนย์กระจายสินค้าตั้งอยู่ที่เมืองอีฮู่ หรือ อีอู (Yiwu) ตอนกลางของมณฑลเจ้อเจียง (Zhejiang) ห่างจากเซี่ยงไฮ้ 300 กม. โดยถูกขนานนามจาก United Nations (UN), World Bank และ Morgan Stanley ว่าเป็น “ตลาดค้าส่งที่ใหญ่ที่สุดในโลก หรือ “ซูเปอร์มาร์เก็ตของโลก” ซึ่งมีประชากรประมาณ 1.5 ล้านคน และในทุกๆ 8 คนที่นี้จะจะมี 1 คนเป็นนักธุรกิจ และเมื่อนำศูนย์ขายส่งสินค้าของอีอูมาเรียงรายต่อกัน จะมีความยาวประมาณ 24 กิโลเมตร โดยลักษณะของศูนย์กระจายสินค้า มีรูปแบบและพื้นที่ในการดำเนินการดังนี้

เฟส	ปีที่เปิด	พื้นที่ (ตรม.)	จำนวนร้านค้า	ชั้นที่ 1	ชั้นที่ 2	ชั้นที่ 3	ชั้นที่ 4	ชั้นที่ 5
1	28 ก.ย.45	340,000	10,500	ดอกไม้ ของเล่น	เครื่องประดับ ศิลปะและงาน ประดิษฐ์	ศูนย์ร้านผู้ผลิต	ศูนย์จัดหา ข้อมูลสำหรับ บริษัท ต่างประเทศ	
2	22 ต.ค. 47	600,000	10,000	กระเป๋า ร่ม เสื้อกันฝน	เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์เกี่ยวกับ เครื่องใช้ภายในบ้าน อุปกรณ์ระดับยนต์	เครื่องครัว สุขภัณฑ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า ขนาดเล็ก อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ นาฬิกา	สำหรับผู้ผลิต และธุรกิจอื่นๆ	ศูนย์บริการ การค้า ต่างประเทศ
3	ไม่มีข้อมูล	460,000	7,000	เครื่องแก้ว ปากกา กีฬา	เครื่องแก้ว ปากกา กีฬา	เครื่องสำอางค์ แฟชั่น	เครื่องสำอางค์ แฟชั่น	
4	22 ต.ค.52	1,008,000	19,000	ถุงเท้า	เสื้อผ้า	รองเท้า	ชุดชั้นใน	
รวม		2,408,000	46,500					

สำหรับข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากการสัมภาษณ์*ผู้ที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า โครงการนี้เป็นโครงการที่ถูกพัฒนาโดย Ashima Yunnan Cultural Industry Group หรือ อาซือมากรุ๊ป โดยบริษัทจะเข้ามาลงทุนตั้งศูนย์แสดงสินค้านานาชาติ ไทย-จีน (Thai China International Product City) ที่ใหญ่ที่สุดในอาเซียน มีพื้นที่โครงการรวมทั้งสิ้น 2 ล้านตารางเมตร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ที่ตั้งอยู่บนถนนบางนา-ตราด ก.ม.ที่ 8-9 ในพื้นที่ประมาณ 64 ไร่

การก่อสร้างแบ่งออกเป็น 2 เฟสซึ่งในระยะที่ 1 จะก่อสร้างบนพื้นที่ 700,000 ตารางเมตร รองรับร้านค้าได้ 10,000 และรองรับลูกค้าได้ 100,000 คนขึ้นไป และมีที่จอดรถ 5,000 คัน โดยจะมีสินค้าที่มาจากจำหน่าย 10 หมวด เช่น รองเท้า เครื่องนุ่งห่ม อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ ของที่ระลึก เครื่องใช้ไฟฟ้า ซึ่งสินค้าที่จะเข้ามาจำหน่ายจะเป็นสินค้าที่มีคุณภาพที่มาจากจีน แต่จะเน้นราคาในระดับกลาง โดยมีสัดส่วนของร้านค้าจาก จีน 70% และไทย 30% ตม. และระยะที่สองมีพื้นที่ 2,000,000 ตม.จำนวนเงินลงทุนสุทธิ 45,000 ล้านบาท

การคาดการณ์ผลกระทบจากการเข้ามาตั้งศูนย์แสดงสินค้านานาชาติไทย-จีน (Thai China International Product City) มีดังนี้

1. อุตสาหกรรมเอสเอ็มอีและร้านค้าปลีก ซึ่งกลุ่มนี้จะได้รับผลกระทบมากที่สุดเพราะต้นทุนการผลิตสูงและไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าจากจีนได้

2. ผลกระทบรายค้าปลีกจะได้รับผลกระทบรองลงมา ซึ่งอุตสาหกรรมที่รวมกลุ่มเป็นคลัสเตอร์และยังใช้แรงงานจำนวนมากและใช้เทคโนโลยีไม่สูงจะแข่งขันกับสินค้าจีนไม่ได้ เช่น เครื่องหนัง เครื่องนุ่งห่ม เนื่องจากสินค้าของจีนมีรูปแบบที่ทันสมัยมากขึ้นและมีราคาถูก โดยต่อไปจะมองว่าสินค้าจีนจะมีการลอกเลียนแบบไม่ได้เพราะจีนเริ่มพัฒนาแบรนด์ของตัวเอง เช่น รองเท้ากีฬา

3. ห้างสรรพสินค้าและห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ จะถูกศูนย์กระจายสินค้าของจีนแย่งตลาดไป โดยเฉพาะร้านค้าปลีกรายย่อย จะหันมาซื้อสินค้าจากศูนย์กระจายสินค้าของจีนไปจำหน่ายมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันห้างค้าปลีกใหญ่ของไทยจำหน่ายสินค้าจากจีนอยู่แล้วก็จะถูกแย่งลูกค้า โดยเฉพาะผู้ประกอบการในย่านสำเพ็ง ใบบก ประตูน้ำ โขกี้ ที่เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าจากประเทศจีนจะได้รับผลกระทบเป็นลำดับแรกๆ

โดยเมื่อมองในด้านการเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคของไทย ก็ต้องยอมรับว่าไทยจะถูกใช้เป็นทางผ่านของสินค้าจีน ซึ่งไทยจะกลายเป็นสปริงบอร์ดให้กับจีนเพื่อเข้าสู่ตลาดอาเซียน เพราะการขนส่งสินค้าทางถนนจากจีนมาไทยจะสะดวก โดยสินค้าที่จะมาศูนย์กระจายสินค้าในไทย อาจขนส่งผ่านเส้นทางคุนหมิง-กรุงเทพมหานคร (R3E) จะใช้เวลาจากคุนหมิง-เชียงใหม่ของ 2 วัน และใช้เวลาจากเชียงใหม่-กรุงเทพมหานคร 1 วัน และสามารถใช้เวลาจากกรุงเทพมหานครขนส่งไปพนมเปญ อย่างกึ่งและกึ่งเวลาได้ภายใน 1-2 วัน จึงทำให้จีนใช้ไทยเป็นจุดยุทธศาสตร์ และจีนก็ยังใช้สิทธิประโยชน์คลังสินค้าจากฟรีโซนของกรมศุลกากรได้ดีกว่าประเทศอื่น

และการเข้ามาลงทุนของจีนครั้งนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่จะเกิดขึ้น หลังจากเกิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี 2558 ซึ่งการลงทุนของจีนครั้งนี้ จะเป็นจุดเริ่มต้นให้นักธุรกิจอาเซียนเข้ามาลงทุนในไทยเหมือนจีน ศูนย์ฯ จะเป็นการเพิ่มความสะดวกของการค้าขายสินค้าจีนในไทย ซึ่งรัฐบาลไทยจะต้องตรวจสอบการนำเข้าให้ถูกต้องตามกฎหมาย และดูแลการยื่นเอกสารใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ตามข้อตกลงเอฟทีเอให้ถูกต้อง รวมทั้งตรวจสอบการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการจีน ที่เข้ามาจำหน่ายสินค้าในไทยให้ถูกต้อง และการตรวจสอบการทำงานของแรงงานจีนที่จะตามเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก

แต่ยังคงมีเรื่องที่ต้องตรวจสอบให้เป็นไปตามกฎหมายการประกอบธุรกิจต่างด้าวที่ต่างชาติสามารถถือหุ้นลงทุนได้ 49% อีกส่วนต้องเป็นทุนไทย 51% หากไม่เป็นไปตามสัดส่วน ก็จะไม่สามารถลงทุนได้ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับผู้ประกอบการรายอื่นๆ โดยจะต้องมีการตรวจสอบให้รอบคอบ อย่ายให้มีนอมนีแอบแฝง หรือผู้ปฏิบัติงานภาครัฐคอยช่วยเหลือหลบหลีกให้ผ่านข้อบังคับได้ เพราะแม้กฎ กติกา นโยบายด้านการค้าของไทยจะไม่ได้ปิดกั้นการลงทุนจากต่างชาติ แต่ก็ไม่ได้เปิดโอกาสให้ทุนต่างชาติเข้ามาอย่างผิดๆ มาโกยทั้งเงินไทยและเข้ามาทำธุรกิจจนไทยล้มหายตายไปและไม่สามารถแข่งขันได้

อย่างไรก็ตาม โมเดลอู่ เป็นแนวทางที่ดี เนื่องจากเป็นแหล่งกระจายสินค้าให้ผู้ประกอบการไทย ภาครัฐควรจะเป็นผู้ลงทุนเองมากกว่าจะให้เอกชนเงินเข้ามาลงทุน จะทำให้ผู้ประกอบการไทยได้ประโยชน์มากกว่า โดยเมื่อตั้งขึ้นมาแล้วก็ประชาสัมพันธ์ไปทั่วโลกให้ศูนย์กระจายสินค้าแห่งนี้ เป็นศูนย์กลางการค้าของอาเซียน และให้ผู้ประกอบการในอาเซียนเข้ามาตั้งร้านค้าด้วยก็จะส่งเสริมบทบาทการเป็นศูนย์กลางของไทย หรือ การที่ภาครัฐเป็นผู้ไปลงทุนสร้างศูนย์กระจายสินค้าในลักษณะนี้ในต่างประเทศเพื่อสร้างช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าของผู้ประกอบการของไทยโดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs ต่อไป

แต่อย่างไรก็ดีความชัดเจนของการก่อสร้างศูนย์ฯ เป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากในเบื้องต้นเป็นโครงการที่อยู่ในธุรกิจของการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งความชัดเจนยังมีไม่มาก อีกทั้งข่าวที่ได้รับก็ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลและรายละเอียดอยู่มาก ซึ่งเป็นข้อสังเกตว่าจะมีการสร้างศูนย์การค้านี้จริงหรือไม่ หรือเป็นเพียงการสร้างกระแสเพื่อจะทำการปั่นราคาที่ดิน ซึ่งเป็นเรื่องที่ควรติดตามกันต่อไป

จักร มยุเรศ

ส่วนรวบรวมแผนและนโยบาย

สำนักแผนยุทธศาสตร์และนโยบาย

ที่มา : งานสัมมนาโต๊ะกลม “ทุนจีนบุกไทย:อุตสาหกรรมไทยจะอยู่หรือไป” จัดโดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

กระทรวงอุตสาหกรรม

: งานสัมมนา “China city complex” จัดโดย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

: ศูนย์วิจัยและประเมินค่าอสังหาริมทรัพย์ไทย